

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO RŪMAI

TIESIOGINIŲ IŠMOKŲ BAZINĖS DALIES RIBOJIMO ĮTAKA KARTŲ KAITAI IR KAIMO GYVYBINGUMUI

2023 m. sausio mėn. 19 d., Plungė

Žemės ūkio rūmai - Jūsų sėkmės raktas!

KARTŲ KAITOS IR KAIMO GYVYBINGUMO SVARBA (1)

- Lietuvos kaime gyvena trečdalis Lietuvos gyventojų, todėl **kaimo išlikimas**, žemės bei maisto ūkio konkurencingumo užtikrinimas yra **gyvybiškai svarbus Lietuvos saugumo aspektas**.

KARTŲ KAITOS IR KAIMO GYVYBINGUMO SVARBA (2)

- Formuojant kaimo raidos ir žemės ūkio politiką labai svarbu visomis išgalėmis ir priemonėmis **užtikrinti Lietuvos kaimų gyvybingumą ir patrauklumą gyventi bei ten vykdyti ūkinę-ekonominę veiklą.**

KARTŲ KAITOS IR KAIMO GYVYBINGUMO SVARBA (3)

- Smulkūs ir vidutiniai šeimos ūkiai ir šeimos verslai kaime yra pagrindinė tvariosios gyvenamosios aplinkos ir ekonominės veiklos pagrindas, todėl jiems turi būti skiriamas išskirtinis dėmesys.

KARTŲ KAITOS IR KAIMO GYVYBINGUMO SVARBA (4)

- Svarbu mažinti pajamų nelygybę kaime, labiau remiant perspektyvius smulkius ir vidutinius ūkius bei nustatant maksimalias išmokas stambiausiems ūkininkams.
- Skirti daugiau dėmesio kartų kaitai – jauniems ūkininkams, remiant juos tiesioginėmis išmokomis, didinant lėšas įsikūrimui, taip pat suteikiant lengvatines paskolas įsigyti žemės bei technikos.

TIESIOGINĖS IŠMOKOS (1)

- Tiesioginės išmokos yra viena iš svarbiausių Bendrosios žemės ūkio politikos priemonių, kuriai tenka didžiausi finansiniai ištekliai.
- 2023 – 2027 m. Lietuvos žemės ūkiui numatyta beveik 4 mlrd. eurų ES paramos, iš jų – daugiau nei 3 mlrd. eurų tiesioginės išmokos (I ramstis).

TIESIOGINĖS IŠMOKOS (2)

- Tiesioginės išmokos garantuoja žemės ūkio produktų gamintojams minimalias pajamas dėl rinkose vykstančių sudėtingų procesų, nepastovių žemės ūkio produktų supirkimo kainų.

TIESIOGINĖS IŠMOKOS (3)

- Parama tokiems ūkiams padeda išsaugoti daugiau darbo vietų ir remti ūkininkavimo veiklą visoje šalyje, taip stiprinti socialinę bei ekonominę kaimo vietovių struktūrą ir jų gyvybingumą.

TIESIOGINIŲ IŠMOKŲ BAZINĖS IŠMOKOS DALIES RIBOJIMAS (1)

- Europos Sąjungoje didžiausią tiesioginių išmokų dalį ir struktūrinę paramą gauna **stambūs, modernūs bei produktyvūs žemės ūkio subjektai**, turintys finansinių pajėgumų vykdyti veiklą efektyviai rinkos sąlygomis.

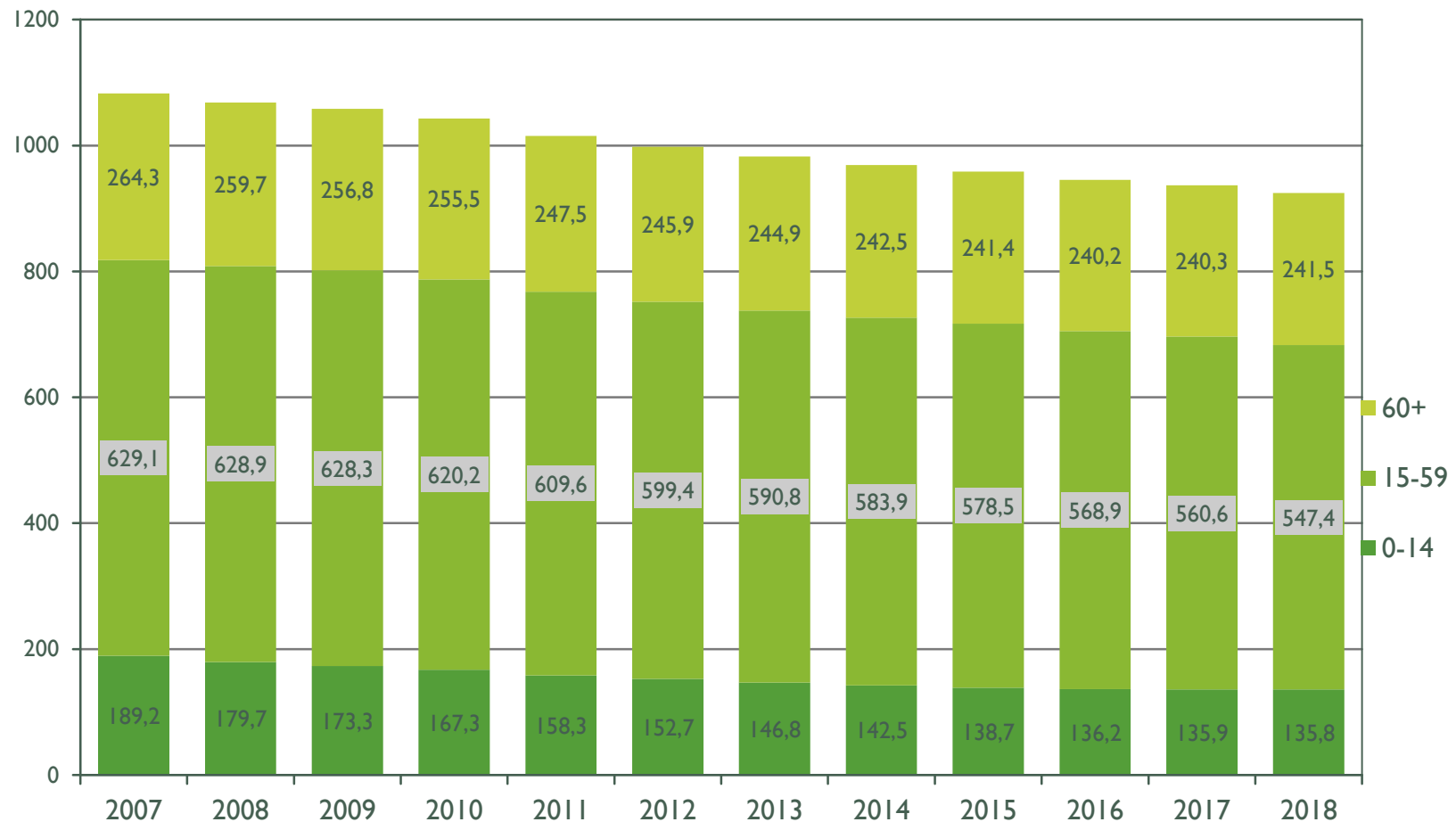
TIESIOGINIŲ IŠMOKŲ BAZINĖS IŠMOKOS DALIES RIBOJIMAS (2)

- Siekiant skatinti darnią žemės ūkio plėtrą, teisingą ES paramos skirstymą ir sąžiningą konkurenciją, taip pat išlaikyti kaimo gyvybingumą bei ūkių įvairovę, **būtina stiprinti smulkius ir vidutinius ūkius**, mažinti jų atskirtį, atsakingai paskirstant bei **užtikrinant tiesiogines išmokas tiems, kuriems labiausiai to reikia.**

KAIMO GYVENTOJŲ POKYTIS PER 10 METŲ (2007 – 2017 M.)

- Kaimo gyventojų skaičius sumažėjo **14,6 proc.**,
- Jauniausio (0–14 metų) amžiaus gyventojų – **28,2 proc.**
- Kaimo gyventojų senėjimą lėmė mažėjantis gimstamumas ir jaunimo nenoras gyventi kaime.

VALDŲ VALDYTOJŲ STRUKTŪROS POKYČIAI PER 5 METUS

Valdų valdytojų struktūra pagal amžių proc.

	2020-07-01	2019	2018	2017	2016	2015
Iki 40 metų proc.	12	12	12,19	12,18	12,11	12,49
41-60 m. proc.	50	50	43,08	43,16	42,96	42,92
Pensinio amžiaus, proc.	38	38	44,73	44,66	44,93	44,59

BENDROJI ŽEMĖS ŪKIO PRODUKCIJA, EUR/HA ŽŪN

Nr.	Šalis	Bendroji žemės ūkio produkcija, EUR/ha ŽŪN
1	Nyderlandai	13882
2	Malta	10619
3	Belgija	6437
4	Kipras	6361
5	Danija	3796
6	Italija	3745
7	Vokietija	3180
8	Liuksemburgas	3014
9	Austrija	2414
10	Slovėnija	2378
11	Prancūzija	2360
12	Ispanija	2036
13	Graikija	2015
14	Portugalija	1892

Nr.	Šalis	Bendroji žemės ūkio produkcija, EUR/ha ŽŪN
15	Švedija	1846
16	Lenkija	1651
17	Suomija	1648
18	Vengrija	1638
19	Airija	1613
20	Jungtinė Karalystė	1611
21	Čekija	1292
22	Kroatija	1239
23	Rumunija	1230
24	Slovakija	1065
25	Lietuva	919
26	Estija	860
27	Bulgarija	773
28	Latvija	679

(Šaltinis: Lietuvos žemės ir maisto ūkis 2017. Lietuvos agrarinės ekonomikos institutas; 2018)

SKIRTINGŲ ŽEMĖS ŪKIO SEKTORIŲ ŽEMĖS ŪKIO ŪKIO PRODUKCIJA, EUR/HA ŽŪN

3500 sodinukų → **14 000 kg** → **56 000 Eur**
(Sodinukų sk./ha) (1 sodinukas - 4 kg uogų) (1 kg uogų – 4 Eur pajamų)

Šilauogių ūkis

1 Karvutė → **9000 kg** → **2700 Eur**
(kg/metus) (0,25 Eur/kg)

Pienininkystės
ūkis

1 ha kviečių → **8 tonos** → **1440 Eur**
(Derlius iš 1 ha) (180 Eur/t)

Augalininkystės
ūkis